

HÄSTUNDERSTÖDDA INSATSER OCH EVIDENSBASERAD PRAKTIK

Text: Elin LeeApple

Lena Stenvall, behandlare och föreläsare, Skellefteå kommun.

Lena Stenvall har en bakgrund av 30 år som behandlare inom psykiatri, de senaste åren där har Lena arbetat framför allt med våldsutsatta och traumapatienter. Hon har arbetat med hästar i behandling sedan 1998 och med hundar sedan 2010.

Hon arbetar idag på Skellefteå kommun som projektledare och utbildar chefer i offentlig sektor att förebygga och fånga upp psykisk ohälsa. Hon är bland annat utbildad ridterapeut och har gått Socialstyrelsens utbildning i "Evidensbaserad praktik", och har fördjupat sig i hur man gör en tydlig koppling mellan ordinarie uppdrag, syfte och mål, behandlingsmetod, och vad djurets insatser och syfte består av. Allt enligt en modell som följer Socialstyrelsens definition av evidensbaserad praktik.

Vad är evidensbaserad praktik?

I sin presentation på seminariet tar Lena avstamp i den pedagogiska bilden "Tre-cirkelmodellen" som visar hur våra hjärnor reagerar när vi är i utforskandesystemet, trygghetssystemet och hotsystemet. Hon anser att bilden är bra för att den visar hur det fungerar för alla däggdjur.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen ska all vård och omsorg vara säker och bedrivs med god kvalitet. Flera regelverk är aktuella vid verksamhet när hästar används inom vård och omsorg. Det gäller bl.a. miljö- och hälsoskydd, patientsäkerhet, arbetsmiljö och djur- och smittskydd och rör sig om säkerhet för såväl den enskilde som för personal.

Evidensbaserad praktik innebär en medveten och systematisk användning av kunskapskällor och beslut om insatser. Något som Inspektionen för vård och omsorg, IVO vill att det ska vara ordning och reda på.

Forskningen är bara en del av det Socialstyrelsen beskriver som evidens. Det finns även andra kunskapskällor, så som den professionelles kunskap och den bästa tillgängliga kunskapen. Socialstyrelsen säger att besluten ska grunda sig på ett så bra och tillförlitligt underlag som möjligt. Eftersom det inte finns vetenskaplig kunskap om alla insatser som används i socialt arbete får man i vissa fall stödja sig på andra källor som säger något om nyttan med insatserna. Det viktiga är att man är öppen med vilken kunskap som finns om insatserna och följer upp resultatet för de enskilda individerna.

Socialstyrelsen säger vidare att individens situation, erfarenheter och önskemål ska väga tungt vid val av insats, särskilt om de inte finns någon kunskap om den aktuella insatsen eller om studier visar svaga eller tvetydiga resultat.

Evidensbaserad praktik behöver tydligt kunna beskriva målgrupp, problem, behov, insats (metod), mål och hur vi mäter/följer upp. Först när dessa är tydligt och konkret beskrivna är det dags att berätta -Vad gör hästen i insatsen som gör insatsen mer

effektiv? Hästen kan vara en hjälp vid många olika typer av insatser, men beslut måste utgå från vården och att relevant profession avgör vad som är aktuellt i varje enskilt fall.

- *Om vi ska byta fokus från hästars prestation till deras relation då behöver vi kunskap, och det är avgörande att man tittar på vem som har den kunskapen. Och om hästen hamnar i "hotsystemet" under en insats -har då insatsen verkligen varit till hjälp? Kan vi må bra om hästen inte gör det? säger Lena.*

Socialstyrelsen är väldigt tydlig när det kommer till behandling, vi får prova, men vi får inte göra saker värre.

Du hittar mer information på [Socialstyrelsen.se](https://www.socialstyrelsen.se)